

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 14.Gf.40.330/2022/9-II.

A I. rendű felperes:

felperes1 (cím1)

II. rendű felperes:

felperes2 (cím2)

III. rendű felperes:

felperes3 (cím3)

A felperesek képviselője:

Dr. Budaházi Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Budaházi János ügyvéd)

Az I. rendű alperes:

alperes1 Zártkörűen Működő Részvénytársaság (cím5)

Az I. rendű alperes képviselője:

Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (cím6, ügyintéző: dr. Stanka Gergely ügyvéd)

A II. rendű alperes:

alperes2 Zártkörűen Működő Részvénytársaság (cím7)

A II. rendű alperes képviselője:

dr. Nagy Gábor kamarai jogtanácsos

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A fellebbezést benyújtó fél: I-III. rendű felperesek

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 5.G.41.132/2021/21-I.

í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a perköltségre is kiterjedően – megváltoztatja és megállapítja, hogy az I-III. rendű felperesek, valamint az I. rendű alperes által 2006. augusztus 28. napján kötött kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen; azt hatályossá nyilvánítja azzal, hogy az I-III. rendű felperesek 2017. április 10. napján fennálló tartozása 6.805.844 (hatmillió-nyolcszázötezer-nyolcszáznegyvennégy) forint.

Kötelezi egyetemlegesen az I-II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I-III. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 601.000 (hatszázegyezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint az államnak 60 (hatvan) napon belül az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 408.350 (négy száznyolcezer-háromszázötven) forint kereseti és 544.470 (ötszáznegyvennégyezer-négy százhetven) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] A felperesek módosított keresetükben – az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses kikötések tisztességtelensége folytán – kérték a 2006. augusztus 28. napján kötött kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítását a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 205. § (3) bekezdése és 209. § (1) bekezdése, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdései alapján, továbbá annak jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását oly módon, hogy a bíróság a 2017. április 10. napján fennálló tartozás összegét 6.805.844 forintban állapítsa meg.

II.

[2] Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperesek perköltségben történő marasztalására irányult. Előadták, hogy a perbeli esetben a felperesek részletes és a jogszabályoknak megfelelő tájékoztatást kaptak a devizaalapú hitelezési konstrukcióban rejlő kockázatokról.

III.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében az I. és III. rendű felperesek keresetét elutasította; megállapította egyúttal, hogy az I-III. rendű felperesek és az I. rendű alperes között 2006. augusztus 28. napján létrejött kölcsönszerződés a II. rendű felperes vonatkozásában érvénytelen. A szerződést a II. rendű felperes vonatkozásában hatályossá nyilvánította annak megállapításával, hogy a II. rendű felperes 2017. április 10. napján fennálló tartozása 6.805.844 forint. Kötelezte az I. és III. rendű felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 544.927 forint, a II. rendű alperesnek 63.500 forint perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 245.450 forint illetéket. Kötelezte továbbá az I. és II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a II. rendű felperesnek személyenként 272.963 Ft perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 122.725 forint illetéket.

III.1.

[4] A fellebbezés szempontjából releváns tényként állapította meg, hogy az I. rendű felperes a kölcsönszerződés megkötését megelőzően egy váci hitelközvetítő irodát keresett fel, amely különféle finanszírozási lehetőségeket ismertetett vele. Ennek keretében az árfolyamkockázatról azt a tájékoztatást kapta, hogy 4-5 évre visszatekintve néhány forintot kitevő mozgás állapítható meg (erősödés és gyengülés).

[5] Az I. rendű felperes mint adós, a II. és III. rendű felperesek mint adóstársak és az I. rendű alperes mint kölcsönnyújtó között 2006. augusztus 28. napján JDJ-"n"1 szerződésszámon svájci frankban nyilvántartott fogyasztói kölcsönszerződés jött létre ingatlan megvásárlásának részbeni finanszírozására. A szerződés különös részének 2/a. pontja szerint „a jelen kölcsönrel történő finanszírozási igény összege 14.000.000 Ft”, a 2/b. pont alapján „a kölcsön összege: 87.690 CHF”, „a folyósítás pénzneme: forint, „a törlesztések pénzneme: forint.” A 3.pont értelmében a kölcsön futamideje 240 hónap, az éves kamatláb 1,49% volt.

[6] A felek az általános rész 8.8. pontjában rögzítették, az „Adós/Adóstárs(ak) tudomásul vesz(ik), hogy a kölcsön igénybevételevel együtt járó, az árfolyamváltozásból eredő kockázatot teljes mértékben maguk viselik.”

[7] A szerződéskötéssel egyidejűleg az I. rendű felperes egy külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozatot is aláírt annak elolvasása után. Ezen okirat a „DEVIZAHITELEZÉS KÖLTSÉGEI ÉS KOCKÁZATAI” címszó alatt az alábbi tájékoztatást tartalmazza: „A devizakölcsönök kamatlába jelenleg alacsonyabb, mint a forintkölcsönöké, ezért a devizakölcsönök aktuális törlesztőrészlete alacsonyabb. A devizában nyilvántartott kölcsönök rendelkeznek azonban néhány olyan jellemzővel, amelyek további költségeket és kockázatot jelenthetnek az Üzletfeleknek [...]. A devizában nyújtott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél a kamat és az árfolyam változások hatásaként a deviza alapú kölcsönök havi törlesztő részlete a forintkölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. A törlesztő részlet ingadozása a kamat és az árfolyam változás irányának függvényében kedvezően (adott havi törlesztőrészlet csökken) és kedvezőtlenül (adott havi törlesztőrészlet növekszik) is érintheti az Ügyfelet. Amikor a forint árfolyama gyengül a svájci frankkal/euróval szemben (vagyis 1 svájci frankért/euróért a korábbinál több forintot kell fizetni), akkor a törlesztő részlet növekszik. Amikor viszont a forint árfolyama erősödik a svájci frankkal/euróval szemben (vagyis 1 svájci frankért/euróért a korábbinál kevesebb forintot kell fizetni), akkor a törlesztő részlet csökken. A devizakölcsönök kamatait a devizakamatok ingadozása is befolyásolhatja.”

[8] A II. rendű felperes és a III. rendű felperes a kockázatfeltáró nyilatkozaton szereplő aláírását nem ismerte el magáénak.

[9] Az I. rendű alperes a kölcsönszerződést 2017. január 10. napján a fizetési kötelezettség elmulasztása miatt felmondta; a perbeli szerződésből eredő követelését a II. rendű alperesre engedményezte.

III.2.

[10] Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indoklásában elsődlegesen megállapította, hogy a perbeli szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja alapján nem érvénytelen.

[11] Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatással kapcsolatban rögzítette, hogy sem a perbeli hitelközvetítő, sem az I. rendű alperes nem nyújtott tájékoztatást szóban, ezért a tájékoztatás megfelelősége vonatkozásában a szerződés és a külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat alapján kellett vizsgálgódní. Álláspontja szerint az I. rendű alperes által nyújtott tájékoztatás megfelelt az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek, valamint a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatban és a 93/13/EGK irányelvben foglaltaknak is.

[12] Kifejtette, a szerződéses feltételek világos és érthető megfogalmazására vonatkozó követelményt az EUB gyakorlata szerint úgy kell érteni, hogy az azt is magában foglalja, hogy a szerződés átláthatóan tüntesse fel azon mechanizmus konkrét működését, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket (C-623/13.ügy 75. pont). A kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés 8.8. pontja világos és érthető tájékoztatást tartalmazott arról, hogy a CHF árfolyama bármilyen irányban és mértékben változhat, a devizában megállapított törlesztőrészek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet, a felperesek pedig nyilatkoztak arról is, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértették és a felmerülő kockázatot viselik. Mindezek alapján a szerződéses rendelkezések tisztességtelensége a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése és az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése alapján nem áll fenn.

[13] A perben lefolytatott írásszakértői bizonyítás eredményeként igazoltnak találta, hogy az I. rendű felperes aláírása található a kockázatfeltáró nyilatkozaton. A II. rendű felperes aláírása tekintetében ezt nem látta kétséget kizáróan bizonyítottanak, ennek okán azt sem, hogy neki az I. rendű alperes az árfolyamkockázatról tájékoztatást nyújtott volna, ezért megállapította, hogy vele szemben a szerződés semmis. A III. rendű felperes tekintetében ugyanakkor teljes bizonyító erejű magánokirat készült a kockázatfeltárás megtörténtéről, a III. rendű felperes pedig nem bizonyította, hogy az okiraton található aláírás nem tőle származik, így ez esetben is megállapíthatónak találta az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes tájékoztatást nyújtott az árfolyamkockázatról.

[14] Az érvénytelenség jogkövetkezményeként – a II. rendű felperes vonatkozásában – a perben nem vitatott tartozás összegének megfelelően nyilvánította hatályossá a szerződést arra tekintettel, hogy az felmondás folytán megszűnt. E körben hivatkozott az EUB irányadó gyakorlatára és a 2/2010. (VI.28.) számú PK véleményben foglaltakra. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott annak figyelembevételével, hogy az I. és III. rendű felperesek pervesztesek, míg a II. rendű felperes pernyertes lett.

IV.

[15] Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést annak megváltoztatása és a perbeli kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének – valamennyi felperes vonatkozásában történő – megállapítása iránt azzal, hogy a jogkövetkezmények körében az I. és III. rendű felperesek tartozását a II. rendű felperes tartozásával azonos összegben kérték megállapítani.

[16] Nem értettek egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelőségével kapcsolatban, e körben 93/13/EGK irányelvre és a Kúria jogegységi határozataiban foglaltakra hivatkoztak. Kiemelték elsődlegesen, hogy a felperesek egyetemlegesen tartoznak az I. rendű alperesnek, ezért a kötelmi jogviszonyt is

csak ekként lehet elbírálni. Értelmezhetetlennek tartották, hogyan lehetett a perbeli esetben a felek vonatkozásában eltérően minősíteni a jogalapot és a jogkövetkezményt.

[17] Eseti döntésekre és a BDT2019. 4090. számú határozatra hivatkozással rámutattak arra, hogy a tájékoztatási kötelezettség megsértése miatt a perbeli szerződés érvénytelen, a tájékoztatás hiánya szerződéses akaratot befolyásoló lényeges tényező volt és arra vezetett, hogy a szerződés pénzügyileg átláthatatlanná vált. Egy átlagos fogyasztó számára világosan és egyértelműen nem vonható le az a következtetés a perbeli esetben, hogy az árfolyamváltozásnak a törlesztő részletekre milyen következményei lehetnek. Előadta az EUB irányadó döntéseiben foglaltakra hivatkozással (C-26/13., C-186/16., C-51/17.), hogy az árfolyamkockázati tájékoztatóból hiányzott a jelentős árfolyamromlásra utaló figyelemfelhívás, az arra vonatkozó figyelmeztetés, hogy a fogyasztóra nézve ennek súlyos gazdasági következményei lehetnek, nem volt felismerhető továbbá a kockázatvállalás jelentősége, vagyis a tájékoztatás nem volt alkalmas annak felmérésére, hogy az árfolyamváltozás milyen hatásokkal jár, az árfolyam változása a törlesztő részletekre nézve milyen következményekkel bír. A perbeli esetben nyújtott tájékoztatás tehát alkalmatlan volt arra, hogy a felek közötti információs szintkülönbséget megszüntesse.

[18] Megismételte, a dátum feltüntetése hiányában az I. rendű felperes részéről aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat sem képezhet hiteles okiratot. Életszerűtlennek tartotta egyebekben, hogy a felperesek különböző időpontokban írtak volna alá kockázatfeltáró nyilatkozatokat és változatlanul vitatta, hogy a II. és III. rendű felperesek írták volna azokat alá. A III. rendű felperes ráadásul a feltüntetett időpontban a nyaralójában tartózkodott, amelyet a megőrzött naptárával is igazolni tud. Megjegyezte, az oldalszámok sem egyeznek az okiratokon, az első oldalak ugyanis nincsenek aláírással ellátva. Hangsúlyozta, hogy az írásszakértő csak azért nem tudott kétséget kizáróan nyilatkozni az aláírásokról, mert a hivatkozott iratok csak fénymásolatban álltak rendelkezésre, amely azonban az I. rendű alperes terhére értékelendő.

V.

[19] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Változatlanul fenntartotta, hogy a perbeli tájékoztatás nem csak az árfolyamkockázat tényére, illetve arra terjedt ki, hogy ezzel összefüggésben a törlesztőrészlet növekedhet, hanem annak gazdasági hatásaira is. Utalt e körben a kölcsönszerződés II/8.8. pontjában foglaltakra a forintra történő átváltás lehetősége vonatkozásában, valamint a jelzálogszerződés 7. pontjára a kiegészítő biztosíték nyújtása kapcsán. Fenntartotta, hogy a Kúria jogegységi határozatai és elvi jelentőségű iránymutatásai alapján is megfelelő tájékoztatást nyújtott a felperesek számára. Eseti döntésekre utalva rámutatott végül arra, hogy az I. rendű alperesi jogelőd által alkalmazott, a perbelivel lényegében azonos árfolyamkockázati tájékoztatás kapcsán már megállapításra került, hogy az világos és érthető, megfelel a jogszabályi elvárásoknak. E körben hivatkozott a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában, továbbá a Gfv.VI.30.110/2022/6. és Gfv.VI.30.123/2021/7. számú ítéletében foglaltakra.

[20] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme szintén az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokai folytán.

VI.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül, a fellebbezésben előadott indokok alapján.

VII.

[22] A fellebbezés alapos.

VIII.

[23] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével és annak jogi indokolásával azonban az ítéltábla nem értett egyet.

VIII.1.

[24] Elöljáróban kiemeli az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet tévesen rögzítette a keresetet: a felperesek nem tartották fent a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjára alapított keresetüket, az érvénytelenség megállapítását az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses kikötések tisztességtelenségére figyelemmel kérték (2021. október 14. napján előterjesztett 3. sorszámú beadvány). Ez a lényeges eljárási szabálysértés azonban a másodfokú eljárásban – pontosítás útján – orvosolható volt, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014 (VI. 30.) PK vélemény 1. pontjában foglaltakra tekintettel nem volt elengedhetetlen az elsőfokú eljárás megismétlése.

[25] A kereset a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányult, ehhez képest az elsőfokú bíróság lehetőséget látott arra, hogy annak érvénytelenségét a „II. rendű felperes vonatkozásában” állapítsa meg. Nem adott számot ugyanakkor ítéletében arról, hogy e körben mely jogszabályi rendelkezéseken alapul a döntése, a II. rendű felperessel kötött megállapodást önálló szerződésnek tekintette-e és arra nézve állapított meg teljes érvénytelenséget vagy a felperesek által kötött megállapodást részlegesen tekintette érvénytelennek azzal, hogy egyes adóstársak tekintetében az változatlanul érvényes. Mindennek azonban nem volt jelentősége az ítéltábla elsőfokú ítéletben foglaltaktól eltérő jogi álláspontjára tekintettel az alábbiakban kifejtettek szerint.

VIII.2.

[26] Azt az irányadó jogszabályok felhívásával helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek között devizaalapú kölcsönszerződés jött létre. Ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével, a bizonyítékoknak a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében írtaknak nem megfelelő értékelésével jutott arra a következtetésre,

hogy az I. rendű alperes tájékoztatása megfelelő az árfolyamkockázat vonatkozásában. Arra helyesen utalt ítéletében, hogy a bizonyítékok értékelésekor azon okirati bizonyítékokból kellett kiindulni a tájékoztatás megtörténtének, illetve a megfelelőségének eldöntésekor, amelyeket a felperesek akár a szerződéskötéskor, akár azt megelőzően aláírtak, vagy amelyek tartalmát igazolhatóan megismerhették. Helyesen indult ki abból is, hogy az egyedi szerződés és a kockázatfeltáró nyilatkozat perben hivatkozott rendelkezéseit kellett vizsgálni a régi Ptk. 209. § (1)-(2) bekezdései és 209/A. § (2) bekezdése alapján, jogi álláspontját azonban az ítéltábla nem osztotta.

[27] Az I. rendű alperes a külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozatban arról tájékoztatta a perbeli esetben a fogyasztót, hogy a svájci frankban nyilvántartott kölcsön igénybevételével együtt járó, az árfolyamváltozásból eredő kockázatot teljes mértékben maguk viselik. Felhívta a figyelmet arra, hogy a kamat és az árfolyam változhat, ennek következtében a havi törlesztőrészlet is – a forintkölcsönökhöz képest – gyakrabban és nagyobb mértékben változhat kedvezően vagy kedvezőtlenül. A forint árfolyamának gyengülésekor a törlesztő részlet növekszik, míg az árfolyam erősödése esetén a törlesztő részlet csökken. A devizakölcsönök kamatait a devizakamatok ingadozása is befolyásolhatja. A fellebbezési ellenkérelemben hivatkozott szerződési pont (II.8.8.) ehhez képest arról rendelkezett, hogy az I. rendű alperes a kölcsöntartozást forintra válthatja át abban az esetben, ha megítélése szerint az árfolyamok kedvezőtlen változása a kölcsöntörlesztési képességet veszélyeztetné. A felek által kötött további jelzálogszerződés I. rendű alperes által megjelölt szerződéses kikötése pedig – a fentiekől függetlenül – a zálogtárgy értékcsökkenésének esetét szabályozta. Megalapozottan hivatkoztak tehát a felperesek a fellebbezésükben arra, hogy a kockázatfeltárás nem felelt meg a jogszabályi rendelkezéseknek: a tájékoztatóból hiányzott az arra vonatkozó figyelmeztetés, hogy az árfolyamkockázatnak a fogyasztóra nézve súlyos gazdasági következményei lehetnek, nem volt alkalmas annak felmérésére, hogy az árfolyamváltozás milyen – korlátlan – hatásokkal járhat.

VIII.3.

[28] A Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozatának 3. pontja szerint a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A fellebbezésben is hivatkozott, a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjához fűzött indokolás alapján a szerződéses feltételekből és az alperes által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen annak kell felismerhetőnek lennie az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa. Az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletének 3. pontja szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni tudja egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. A világos és érthető megfogalmazás követelményéből eredően tehát az információs hátrányban lévő fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az árfolyamkockázatot, pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő

lehetséges gazdasági következményeket (C-26/13. és C-186/16. számú ítéletek). E körben pedig figyelemmel kell lenni arra is, hogy nem fogadható el az alperest terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként az sem, ha a fogyasztó több rendelkezés, így a kölcsöntartozás forintra való átváltására vonatkozó feltételek egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat jellegét, a következmények viselésének fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, ez ugyanis szintén nem lenne világos és érthető tájékoztatásnak tekinthető.

[29] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

[30] A perbelivel azonos tartalmú tájékoztatást a Kúria már vizsgálta egyebekben a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozat meghozatalát követően és azt tisztességtelennek találta (Gfv.VI.30.522/2021/4.). A fellebbezési ellenkérelemben megjelölt harmadfokú határozatok pedig ehhez képest eltérő tényálláson, a jogelőd cég1 Bank által alkalmazott feltételeken alapultak, így nem voltak irányadók a perbeli jogvita megítélésékor.

[31] A fentiekre figyelemmel az ítéltábla maradéktalanul osztotta a felperesek fellebbezésben is kifejtett jogi álláspontját a körben, hogy az árfolyamkockázat valós tartalmáról a szerződés nem tartalmazott a fenti követelményeknek megfelelő világos és érthető tájékoztatást. A perbeli szerződés rendelkezései alapján lényegében csak azt ismerhette fel a fogyasztó, hogy a törlesztőrészlet összege gyakrabban és nagyobb mértékben változhat, ezen túlmutató, az árfolyamkockázat lehetséges, felső határ nélküli kedvezőtlen gazdasági következményeivel kapcsolatos megállapítások azonban nem voltak levonhatók az átlagos fogyasztó által. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos, I. rendű alperes által hivatkozott szabályozás ezért nem felel meg az átláthatóság követelményének, nem hívta fel a figyelmet a lehetséges árfolyamváltozáshoz kapcsolódó hosszútávú és jelentős negatív következmények kockázatára (C-609/19. 52-54. pontok). Abból nem derül ki egyértelműen és világosan, hogy a forint – esetlegesen súlyos – leértékelődése a fogyasztó pénzügyi kötelezettségeire milyen hatással lehet, ahhoz képest milyen arányban változhat a fizetési kötelezettség mértéke.

VIII.4.

[32] Az I. rendű alperes tehát a külön íven szövegezett nyilatkozattal sem tett eleget az árfolyamkockázattal kapcsolatos megfelelő tájékoztatás megadására vonatkozó kötelezettségének, ami az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses rendelkezések semmisségét eredményezi és a régi Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján a szerződés egészének érvénytelenségét vonja maga után. Erre figyelemmel nem volt

jelentősége annak, hogy mely felperesek ismerték meg a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltakat a perbeli esetben, ezért az ítéltábla mellőzte az igazságügyi szakértői véleményben megállapítottakkal kapcsolatos indokolást az elsőfokú bíróság ítéletéből.

[33] Arra figyelemmel pedig, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezményt, annak összecszerűségére is kiterjedően a felek a jogorvoslati eljárásban nem vitatták, az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. a keresetnek helyt adva a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét állapította meg és azt hatályossá nyilvánította azzal, hogy az I-III. rendű felperesek 2017. április 10. napján fennálló tartozása 6.805.844 forint.

X.

[34] A fellebbezés eredményre vezetett, a felperesek mind az első-, mind a másodfokú eljárás tekintetében pernyertesek lettek, ezért perköltségük megfizetésére az alperesek kötelesek a régi Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint. A perköltség a képviseletet ellátó jogi képviselő első- és másodfokú ügyvédi munkadíjából, a 20.Gf.40.231/2020/8. számú határozatban megállapított 20.000 forint összegű munkadíjból, valamint az előlegezett 2.000 forint összegű tanúdíjból állt. A munkadíjat az ítéltábla az elsőfokú eljárás vonatkozásában 409.000 forint, a másodfokú eljárást tekintve 170.000 forintban határozta meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján. A felperesek illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt illetékről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett; tájékoztatja egyúttal az illetékfizetésre kötelezettet, hogy a megfizetés során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Budapest, 2023. január 26.

dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.
dr. Ócsai Beatrix s. k.
előadó bíró
bíró